

I. Osobní zájmena (*pronomina personalia*) a zájmeno zvrtné 3.os. sg. a pl.:

	Singular				plural				sg. + pl.	
	1. os.		2.os.		1. os.		2. os.		3. os.	
nom.	<i>ego</i>	já	<i>tū</i>	ty	<i>nōs</i>	my	<i>vōs</i>	vy		
gen	<i>meī</i>	mne	<i>tuī</i>	tebe	<i>nostrī</i>	nás	<i>vestrī</i>	vás	<i>suī</i>	sebe
					<i>nostrum</i>	z nás	<i>vestrum</i>	z vás		
dat.	<i>mihi</i>	mně, mi	<i>tibi</i>	tobě, ti	<i>nōbīs</i>	nám	<i>vōbīs</i>	vám	<i>sibi</i>	sobě, si
ak.	<i>mē</i>	mne, mě	<i>tē</i>	tebe, tě	<i>nōs</i>	nás	<i>vōs</i>	vás	<i>sē</i>	sebe, se
Abl.	<i>mē</i>	mnou	<i>tē</i>	tebou	<i>nōbīs</i>	námi	<i>vōbīs</i>	vámi	<i>sē</i>	sebou

Zájmena *nos*, *vos* mají v genitivu dva tvary; genitiv objektivní ***nostrī***, ***vestrī*** se používá ve významu předmětném; genitiv partitivní ***nostrum***, ***vestrum*** se užívá při vyjímání části z celku (v češtině je uvozen předložkou „z“) a ve spojení s gen. *omnium*. Např.:

Multi vestrum venient.

Mnozí z vás přijdou.

Memor nostrī es!

Pamatuj na nás!

Memores omnium nostrum erant.

Pamatovali na nás všechny.

Pozn.:

1) S předložkou *cum* se spojují v jeden tvar: *mecum*, *tecum*, *nobiscum*, *vobiscum*

2) Tvary osobních zájmen mohou být zesíleny částicí ***-met*** (*egomet* = právě já.; *tibimet* = právě tobě apod.) Tato částice se neuvádí v genitivu.

Zvrtného zájmena užívá latina pouze pro 3. osobu obou čísel. V ostatních případech, na rozdíl od češtiny, užívá namísto zájmena zvrtného zájmeno osobní.

	<i>sum mei</i>	jsem		<i>noceo mihi</i>	škodím si
<i>memor</i>	<i>es tui</i>	jsi	pamětliv sebe	<i>noces tibi</i>	škodíš si
	<i>est sui</i>	je		<i>nocet sibi</i>	škodí si
	<i>sumus nostrī</i>	jsme		<i>delectamus nos</i>	bavíme se
<i>memores</i>	<i>estis vestrī</i>	jste	pamětlivi sebe	<i>delectatis vos</i>	bavíte se
	<i>sunt sui</i>	jsou		<i>delectant se</i>	baví se

II. Zájmena přivlastňovací (*pronomina possessiva*) se skloňují jako adjektiva I. a II. deklinace.

<i>meus, mea, meum</i>	můj, má, mé
<i>tuus, tua, tuum</i>	tvůj, tvá, tvé
<i>suus, sua, suum</i>	svůj, svá, své
<i>noster, nostra, nostrum</i>	náš, naše, naše
<i>vester, vestra, vestrum</i>	váš, vaše, vaše
<i>suus, sua, suum</i>	svůj, svá, své

Na rozdíl od češtiny užívá latina přivlastňovacího zájmena *suus*, *sua*, *suum* pouze ve vztahu k podmětu ve 3. os. sg. a pl.

<i>Ad matrem meam me verto.</i>	Obracím se k své matce.
<i>Ad matrem tuam te vertis.</i>	Obracíš se k své matce.
<i>Ad matrem suam se vertit.</i>	Obrací se k své matce.
<i>Ad matrem nostram nos vertimus.</i>	Obracíme se k své matce.
<i>Ad matrem vestram vos vertitis.</i>	Obracíte se k své matce.
<i>Ad matrem suam se vertunt.</i>	Obrací se k své matce.

Pozn.:

Vokativ zájmena *meus* je ***mi*** (*Mi fili!* = Můj synu!)

III. Zájmena ukazovací (*pronomina demonstrativa*)

<i>is, ea, id</i>	ten, ta, to; on, ona, ono (kromě svého významu „ukazovacího“ zastupuje také osobní zájmeno třetí osoby v obou číslech)
<i>īdem, eadem, idem</i>	tentýž, tatáž, totéž
<i>ipse, ipsa, ipsum</i>	sám, sama, samo (tohoto zájmena se užívá k zdůraznění podstatného jména či osobního zájmena; ve významu „osamoceny“ užíváme zájmenného adjektiva <i>solus, a, um</i>)

	singulár								
	m.	f.	n.	m.	f.	n.	m.	f.	n.
nom.	<i>is</i>	<i>ea</i>	<i>id</i>	<i>īdem</i>	<i>eadem</i>	<i>idem</i>	<i>ipse</i>	<i>ipsa</i>	<i>ipsum</i>
gen.		<i>eius</i>			<i>eiusdem</i>			<i>ipsius</i>	
dat.		<i>eī</i>			<i>eīdem</i>			<i>ipsī</i>	
ak.	<i>eum</i>	<i>eam</i>	<i>id</i>	<i>eundem</i>	<i>eandem</i>	<i>idem</i>	<i>ipsum</i>	<i>ipsam</i>	<i>ipsum</i>
abl.	<i>eō</i>	<i>eā</i>	<i>eō</i>	<i>eōdem</i>	<i>eādem</i>	<i>eōdem</i>	<i>ipsō</i>	<i>ipsā</i>	<i>ipsō</i>
	plurál								
nom.	<i>īī (eī, ī)</i>	<i>eae</i>	<i>ea</i>	<i>īīdem</i>	<i>eaedem</i>	<i>eadem</i>	<i>ipsī</i>	<i>ipsae</i>	<i>ipsa</i>
gen.	<i>eōrum</i>	<i>eārum</i>	<i>eōrum</i>	<i>eōrundem</i>	<i>eārundem</i>	<i>eōrundem</i>	<i>ipsōrum</i>	<i>ipsārum</i>	<i>ipsōrum</i>
dat.		<i>īīs (eīs, īs)</i>			<i>īīsdem</i>			<i>ipsīs</i>	
ak.	<i>eōs</i>	<i>eās</i>	<i>ea</i>	<i>eōsdem</i>	<i>eāsdem</i>	<i>eadem</i>	<i>ipsōs</i>	<i>ipsās</i>	<i>ipsa</i>
abl.		<i>īīs (eīs, īs)</i>			<i>īīsdem</i>			<i>ipsīs</i>	

Česká přivlastňovací zájmena 3. osoby – jeho, její a jejich vyjadřuje latina genitivem singuláru a plurálu zájmen *is, ea, id*:

<i>eius</i>	jeho, její, jeho
<i>eōrum, eārum, eōrum</i>	jejich

<i>hic, haec, hoc</i>	tento, tato, toto (označuje osobu či věc blízkou mluvčímu)
<i>iste, ista, istud</i>	tenhle, tahle, tohle (označuje osobu či věc blízkou posluchači)
<i>ille, illa, illud</i>	onen, ona, ono (označuje osobu či věc vzdálenou)

	singulár								
	m.	f.	n.	m.	f.	n.	m.	f.	n.
nom.	<i>hic</i>	<i>haec</i>	<i>hoc</i>	<i>iste</i>	<i>ista</i>	<i>istud</i>	<i>ille</i>	<i>illa</i>	<i>illud</i>
gen.		<i>hīius</i>			<i>istīus</i>			<i>illīus</i>	
dat.		<i>huic</i>			<i>istī</i>			<i>illī</i>	
ak.	<i>hunc</i>	<i>hanc</i>	<i>hoc</i>	<i>istum</i>	<i>istam</i>	<i>istud</i>	<i>illum</i>	<i>illam</i>	<i>illud</i>
abl.	<i>hōc</i>	<i>hāc</i>	<i>hōc</i>	<i>istō</i>	<i>istā</i>	<i>istō</i>	<i>illō</i>	<i>illā</i>	<i>illō</i>
	plurál								
nom.	<i>hī</i>	<i>hae</i>	<i>haec</i>	<i>istī</i>	<i>istae</i>	<i>ista</i>	<i>illī</i>	<i>illae</i>	<i>illa</i>
gen.	<i>hōrum</i>	<i>hārum</i>	<i>hōrum</i>	<i>istōrum</i>	<i>istārum</i>	<i>istōrum</i>	<i>illōrum</i>	<i>illārum</i>	<i>illōrum</i>
dat.		<i>hīs</i>			<i>istīs</i>			<i>illīs</i>	
ak.	<i>hōs</i>	<i>hās</i>	<i>haec</i>	<i>istōs</i>	<i>istās</i>	<i>ista</i>	<i>illōs</i>	<i>illās</i>	<i>illa</i>
abl.		<i>hīs</i>			<i>istīs</i>			<i>illīs</i>	

IV. Zájmena vztažná (*pronomina relativa*) uvozují, podobně jako v češtině, vedlejší větu vztažnou, tj. větu, která rozvíjí jakékoli substantivum či zájmeno věty řídicí. V češtině odpovídají zájmenům „který, á, é“.

	singulár			plurál		
	m.	f.	n.	m.	f.	n.
nom.	<i>quī</i>	<i>quae</i>	<i>quod</i>	<i>quī</i>	<i>quae</i>	<i>quae</i>
gen.		<i>cūius</i>		<i>quōrum</i>	<i>quārum</i>	<i>quōrum</i>
dat.		<i>cui</i>			<i>quibus</i>	
ak.	<i>quem</i>	<i>quam</i>	<i>quod</i>	<i>quōs</i>	<i>quās</i>	<i>quae</i>
abl.	<i>quō</i>	<i>quā</i>	<i>quō</i>		<i>quibus</i>	

Pozn.:

S předložkou *cum* se spojují v jeden tvar: ***quocum, quacum, quibuscum***.

Tzv. zájmena **neurčitě vztažná** vznikají:

- zdvojením – *quisquis, quidquid* = kdokoli, cokoli (kromě těchto tvarů se užívá ještě abl. sing. *quoquo – quoquo modo* = jakkoli)
- složením – *quicumque, quaecumque, quodcumque* = kterýkoli, kterákoli, kterékoli. Toto zájmeno tvoří všechny pády v obou číslech, přičemž se skloňuje pouze *qui-, quae-, quod-*. Částice *-cumque* je neskloňná.

V. Zájmena tázací (*pronomina interrogativa*) mohou mít jak platnost substantivní (tj. stojí samostatně a nemají plurál), tak platnost adjektivní (tj. je doplňují substantivum). Jedná se o zájmena: *quis? quid?* = kdo? co?; *qui? quae? quod?* = který? která? které?. Zájmena s platností adjektivní se skloňují stejně jako zájmena vztažná, u zájmena *quid?* se v nepřímých pádech přidává substantivum *res*:

	singulár	
	m., f.	n.
nom.	<i>quis?</i>	<i>quid?</i>
gen.	<i>cūius?</i>	<i>cūius rei?</i>
dat.	<i>cui?</i>	<i>cui rei?</i>
ak.	<i>quem?</i>	<i>quid?</i>
abl.	<i>quō?</i>	<i>quā rē?</i>

Pozn.:

- Substantivní *quis?* bývá někdy zaměňováno s adjektivním *qui?* a naopak.
- Tato tázací zájmena mohou být doplněna různými předponami a příponami, které mají zájmena zdůraznit. Např.: *quisnam? quidnam?* = kdopak? copak?

Mezi **zájmena tázací** patří rovněž zájmeno *uter? utra? utrum?* = který, á, é z obou?

	singulár			plurál		
	m.	f.	n.	m.	f.	n.
nom.	<i>uter?</i>	<i>utra?</i>	<i>utrum?</i>	<i>utrī?</i>	<i>utrae?</i>	<i>utra?</i>
gen.		<i>utrīus?</i>		<i>utrōrum?</i>	<i>utrārum?</i>	<i>utrōrum?</i>
dat.		<i>utrī?</i>			<i>utrīs?</i>	
ak.	<i>utrum?</i>	<i>utram?</i>	<i>utrum?</i>	<i>utrōs?</i>	<i>utrās?</i>	<i>utra?</i>
abl.	<i>utrō?</i>	<i>utrā?</i>	<i>utrō?</i>		<i>utrīs?</i>	

Pozn.:

- V plurálu se tohoto zájmena používá jen zřídka, např. jedná-li se o podstatné jméno pomnožné. Např.:
Utra castra vides? Který tábor (ze dvou) vidíš?
- Řídí-li *uter* zájmeno, je toto v genitivu partitivním, řídí-li substantivum, je toto s ním v pádové shodě:
Uter vestrum est celerior? Kdo z vás je rychlejší?
Uter consul moritur? Který z konzulů umírá?

VI. Zájmena neurčitá mohou mít, podobně jako zájmena tázací, buď substantivní či adjektivní platnost. Můžeme je rozdělit do dvou skupin:

a) zájmena *qui, quis* a jejich složeniny:

quis, quid někdo, něco
qui, quae (qua), quod některý, á, é

Tohoto zájmena se užívá po částicích **num, an**, po spojkách **si, nisi, ne** a adverbiích **quo, ubi**. Skloňuje se stejně jako odpovídající zájmeno vztažné, resp. tázací, pouze v nom. sg. f. a nom. pl. n. je častější tvar *qua* namísto *quae*.

aliquis, aliquid někdo, něco
aliqui(s), aliqua, aliquod některý, á, é

Předpona *ali-* je nesklonná. Druhá část se skloňuje stejně jako zájmeno vztažné, resp. tázací; pouze v nom. sg. f. a nom. pl. n. je tvar *aliqua*.

quidam, quiddam kdosi, cosi
quidam, quaedam, quoddam kterýsi, jakýsi

Skloňuje se stejně jako zájmeno vztažné, resp. tázací, pouze v ak. sg. a gen. pl. se koncové *-m* mění na *-n*. (*quem x quendam, quorum x quorundam*). Přípona *-dam* je nesklonná.

quisquam, quidquam (quicquam) někdo, něco
ullus, ulla, ullum (gen. *ullius*, dat. *ullī*) některý, nějaký

Toto zájmeno se užívá pouze v záporných větách. V platnosti substantivní se skloňuje jako *quis, quid*, přípona *-quam* je nesklonná. Tvary *ullus, a, um* se skloňují jako adjektiva I. a II. deklinace s výjimkou gen. sg. (*īus*) a dativu sg. (*ī*) - srov. *uter, a, um*.

quisque, quidque každý, é
quisque, quaeque, quodque každý, á, é

Skloňuje se stejně jako zájmeno vztažné, resp. tázací, a stojí většinou za jiným slovem, nejčastěji za zájmenem vztažným, tázacím nebo zvrtným, po číslovkách apod. Např.:

Faber est suae quisque fortunae. Každý svého štěstí strůjcem.
quinto quoque anno jednou za čtyři roky (každý pátý rok)

b) složeniny zájmen *uter, a, um* a další tzv. zájmenná adjektiva s nepravidelnými tvary v genitivu (**-ius**) a dativu (**-ī**) singuláru:

<i>uterque, utraque, utrumque</i> (gen. <i>utrīusque</i> ; dat. <i>utrīque</i>)	jeden i druhý (ze dvou)
<i>neuter, neutra, neutrum</i> (gen. <i>neutrīus</i> ; dat. <i>neutrī</i>)	žádný, á, é z obou
<i>alius, alia, aliud</i> (gen. <i>alterīus</i> ; dat. <i>aliī</i>)	jiný (z mnoha), různý
<i>alter, altera, alterum</i> (gen. <i>alterīus</i> ; dat. <i>alterī</i>)	druhý (ze dvou)
<i>nūllus, nūlla, nūllum</i> (gen. <i>nullīus</i> ; dat. <i>nullī</i>)	žádný
<i>tōtus, tōta, tōtum</i> (gen. <i>tōtīus</i> ; dat. <i>tōtī</i>)	celý
<i>sōlus, sōla, sōlum</i> (gen. <i>sōlīus</i> ; dat. <i>sōlī</i>)	sám, samojediný

VII. Záporná zájmena *nēmō* = „nikdo“ a *nihil* = „nic, žádná věc“ jsou nepravidelná:

nom.	<i>nēmō</i>	<i>nihil</i>
gen.	<i>nūllīus</i>	<i>nūllīus rei</i>
dat.	<i>nēminī</i>	<i>nūllī rei</i>
ak.	<i>nēminem</i>	<i>nihil</i>
abl.	<i>nūllō (nēmine)</i>	<i>nūllā rē</i>

Pozn.:

V ustálených spojeních se užívá starších tvarů *nihili, ad nihilum, nihilo*, např.:

<i>nihili facere, esse</i>	nemít žádnou cenu, vůbec si necenit
<i>nihilo emere</i>	koupit za pěťák
<i>ad nihilum reducere</i>	přivést vniveč?
<i>nihilo habere, putare, ducere</i>	považovat za nic